

Διαβάστε το κείμενο «Ο θεός Διόνυσος» και απαντήστε τις ερωτήσεις 1-7.

Πολλές φορές ο Διόνυσος άφηνε τη χαρούμενη συντροφιά του κι αποτραβιόταν σε κάποιαν απόμερη ερημιά, για να καθίσει για λίγο και να στοχαστεί (=να σκεφτεί) μονάχος του.

Έτσι, κάποια μέρα βρέθηκε σε μιαν έρημη ακρογιαλιά. Ξάπλωσε κάτω στη ζεστή άμμο και τον πήρε ο ύπνος. Το κύμα από το πέλαγο τον νανούριζε απαλά.

Κάποια στιγμή φάνηκε να πλησιάζει ένα καράβι. Ήταν Τυρρηνοί (από την Τηρρυνία, αρχαία χώρα της Ιταλίας) πειρατές. Είδαν από μακριά τον ξαπλωμένο νέο με τα ωραία, μαύρα, σγουρά μαλλιά, που πέφτανε κυματιστά στους γερούς του ώμους, καθώς και το σκούρο κόκκινο πανωφόρι που τον σκέπαζε, και νόμισαν πως ήταν κανένα πριγκιπόπουλο. Φτάνοντας, λοιπόν, κοντά, πήδησαν κάτω απ' το πλοίο, κι όπως ο Διόνυσος ακόμα κοιμόταν, πέσαν πάνω του, τον έδεσαν κι αφού τον φορτώθηκαν, τον έφεραν στο καράβι.

Ήταν γεμάτοι χαρά, γιατί ήλπιζαν πως σίγουρα θα πάρουν πολλά χρυσά και ασημένια νομίσματα απ' τους γονιούς του, για να τον λευτερώσουν. Τον δένουν στο μεσιανό (=μεσαίο) κατάρτι και μαζεύονται όλοι ολόγυρά του. Οι όψεις τους είν' άγριες και απειλητικές:

– Λέγε μας ποιος είσαι..., του λένε.

Μα ξαφνικά τα σκοινιά που τον είχαν δέσει, λύνονται και πέφτουν στα πόδια του σαν σάπιες κλωστές. Ο θεός κάθεται κάτω, ελεύθερος πια, και τους κοιτάζει με τα γελαστά μαύρα μάτια του. Όλοι έχουν μείνει με το στόμα ανοιχτό.

– Δυστυχισμένοι, φωνάζει ο τιμονιέρης. Ποιος είν' αυτός που αρπάξατε και θέλετε να τον δέσετε; Δεν το βλέπετε πως δεν έχετε να κάνετε με άνθρωπο, αλλά με θεό; Δεν βλέπετε που δεν μοιάζει με τους θνητούς ανθρώπους; Τι τον κρατάμε λοιπόν; Ελάτε γρήγορα να τον βγάλουμε στη στεριά και μην απλώσει κανένας χέρια πάνω του, για να μη μας βρουν συμφορές που δεν τις φανταζόμαστε!...

Μα ο καπετάνιος δεν ήθελε να του φύγει απ' τα χέρια τέτοια ευκαιρία. Γυρίζει αγριεμένος στον τιμονιέρη και του λέει:

– Πάψε, φοβιτσιάρη κι ονειροφαντασμένε, και κοίτα το τιμόνι και πώς θα ωφεληθούμε καλύτερα απ' τον άνεμο. Κι όσο για τούτον δω τον καλομαθημένο, είναι δική μου δουλειά τι θα τον κάνω. Ελπίζω ν' ανοίξει κάποτε το στόμα του και να μας μαρτυρήσει ποιοι είναι οι γονιοί του. Τώρα που έπεσε στα χέρια μας, εύκολα δε γλιτώνει.

Κι έπιασε να δέσει και πάλι τον νεαρό θεό.

Μα την ίδια στιγμή, πράγματα παράξενα άρχισαν να γίνονται μπρος στα μάτια τους. Γύρω γύρω στο πλοίο άρχισαν να τρέχουν κύματα, όχι από αλμυρό θαλασσινό νερό, αλλά από κρασί ολόξανθο και μυρωδάτο. Η ευωδιά του χύθηκε πάνω στο καράβι κι οι ναύτες δεν χόρταιναν να την αναπνέουν.

Την ίδια στιγμή μια κληματόβεργα ξεφύτρωσε από τη βάση του καταρτιού, τυλίχτηκε ολόγυρά του, έφτασε ίσαμε την κορυφή του κι ύστερα, γέρνοντας προς τα κάτω,

φορτώθηκε με ωραία, γυαλιστερά, ρόδινα σταφύλια. Κι ένας κισσός τυλίχτηκε κι αυτός ολόγυρα στο κατάρτι, που δεν φαινόταν πια.

Βλέποντας όλα τούτα οι ναύτες, παρακαλούν γεμάτοι τρόμο τον τιμονιέρη να τους βγάλει στη στεριά. Ο τιμονιέρης το θέλει κι ο ίδιος κάτι τέτοιο. Μα στο μεταξύ ο θεός χάθηκε από μπροστά τους και στη θέση του παρουσιάστηκε ένα λιοντάρι που μουγκρίζει τρομαχτικά. Οι ναύτες κάνουν πίσω να φυλαχτούν. Μα στη μέση του πλοίου βλέπουν μια γιγαντόσωμη αρκούδα, να στέκει στα πισινά της πόδια ολόρθη και να τους κοιτάζει λαίμαργα, έτοιμη να τους αρπάξει.

Τα 'χουν χάσει οι άμοιροι οι ναύτες και δεν ξέρουν πια τι να κάνουν. Μαζεύονται κι αυτοί ολόγυρα στον τιμονιέρη κι από μέσα τους παρακαλούν τους θεούς να τους γλιτώσουν από τούτα τα θεριά. Μα να! Το λιοντάρι μ' ένα τεράστιο πήδημα, ορμά κατεπάνω τους κι αρπάζει τον καπετάνιο. Οι ναύτες πήδησαν όλοι στη θάλασσα κι έγιναν δελφίνια.

Και ξαφνικά, όλα διαλύθηκαν. Το λιοντάρι έγινε πάλι ο ωραίος και γελαστός νέος, που καθόταν πριν από λίγο δίπλα στο κατάρτι. Αγκάλιασε τον τιμονιέρη και του λέει:

– Μη φοβάσαι, καλέ μου τιμονιέρη. Είμαι ο θεός Διόνυσος, ο γιος του Δία και της Σεμέλης. Όταν σε βρίσκουν πίκρες και στενοχώριες, εμένα να καλείς κι όλα θ' αλλάζουν στη ζωή σου. Όλα θα 'ναι ωραία, σαν ένα γλυκό όνειρο.

Κι ο θεός, αφήνοντας το πλοίο, χάθηκε μες στο δάσος, για να ξαναβρεί τη χαρούμενη συντροφιά του.

Χάρης Σακελλαρίου

Από το *Ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων*
Γ' και Δ' Δημοτικού, «Στο σκολειό του κόσμου»,
ΟΕΔΒ, Αθήνα

1. Ποιοι είναι οι πρωταγωνιστές της ιστορίας μας;

A) Ο θεός Διόνυσος, ο καπετάνιος ενός караβιού, οι ναύτες κι ένας ψαράς

B) Ο Δίας, ο Διόνυσος, ο τιμονιέρης ενός караβιού κι ναύτες του

Γ) Ο θεός Διόνυσος, τρεις πειρατές, ο καπετάνιος κι ένας ποιητής

Δ) Ο θεός Διόνυσος, Τυρρηνοί πειρατές, ο τιμονιέρης ενός караβιού, ο καπετάνιος, οι ναύτες

Ε) Ο θεός Απόλλωνας, Τυρρηνοί πειρατές, ο τιμονιέρης ενός караβιού, ο καπετάνιος, οι ναύτες

2. Για ποιο λόγο οι Τυρρηνοί πειρατές έδεσαν τον Διόνυσο και τον μετέφεραν στο караβι τους;

A) Ήθελαν να τον μεταφέρουν μαζί τους στην Τυρρηνία ως αιχμάλωτο

B) Νόμισαν πως ήταν κανένα πριγκιπόπουλο και ήλπιζαν πως σίγουρα θα πάρουν πολλά χρυσά και ασημένια νομίσματα από τους γονιούς του, για να τον λευτερώσουν

Γ) Ήθελαν να τον κάνουν πειρατή για να τους ακολουθεί στα ταξίδια τους

- Δ) Κατάλαβαν πως είναι ο θεός Διόνυσος και ήθελαν να του ζητήσουν να τους πραγματοποιήσει κάποιες επιθυμίες τους
Ε) Θεώρησαν πως είναι πλούσιος και ήθελαν να του ζητήσουν χρήματα
- 3. Τι έγινε όταν ο Διόνυσος ξύπνησε δεμένος στο καράβι των πειρατών;**
Α) Φοβήθηκε πολύ όταν είδε τους πειρατές και τους ζήτησε να τον ελευθερώσουν
Β) Τους εξήγησε ότι είναι ο θεός Διόνυσος κι έφυγε από το καράβι
Γ) Τα σκοινιά με τα οποία ήταν δεμένος λύθηκαν κι ελεύθερος πια, κοίταζε γελαστός τους πειρατές
Δ) Μόλις κατάλαβε τι έγινε, εξαφανίστηκε από μπροστά τους
Ε) Όταν κατάλαβε πως έπεσε θύμα πειρατών, ζήτησε βοήθεια από τον Δία
- 4. Ποιος απ' όσους βρίσκονταν στο καράβι κατάλαβε πως αυτός που έδεσαν ήταν κάποιος ξεχωριστός;**
Α) ο καπετάνιος
Β) ένας πειρατής
Γ) ένας ναύτης
Δ) ο τιμονιέρης
Ε) όλοι όσοι βρίσκονταν στο καράβι
- 5. Τι έγινε όταν οι πειρατές προσπάθησαν για δεύτερη φορά να δέσουν τον θεό Διόνυσο;**
Α) ο Διόνυσος τους έριξε όλους στη θάλασσα να πνιγούν
Β) άρχισαν να γίνονται παράξενα πράγματα μπροστά στα μάτια τους, όπως να τρέχει κρασί γύρω στο πλοίο, να φυτρώνουν κληματόβεργες με σταφύλια κ. ά.
Γ) τα σκοινιά λύθηκαν για δεύτερη φορά κι έδεσαν με μαγικό τρόπο τους ίδιους τους πειρατές
Δ) ο Διόνυσος βούλιαξε το καράβι των πειρατών κι ο ίδιος επέστρεψε στη χαρούμενη συντροφιά του
Ε) ο Διόνυσος τους αποκάλυψε ποιος πραγματικά είναι κι έφυγε, αφήνοντάς τους σαστισμένους
- 6. Ποια ζώα εμφανίστηκαν στο καράβι όταν ο τιμονιέρης προσπαθεί να βγάλει το καράβι στη στεριά;**
Α) μια γιγαντόσωμη αρκούδα
Β) ένας ελέφαντας και μια αρκούδα
Γ) ένα τεράστιο λιοντάρι
Δ) ένα λιοντάρι κι ένας ελέφαντας
Ε) ένα λιοντάρι και μια γιγαντόσωμη αρκούδα

7. Τι έγινε τελικά με τους ναύτες και τον τιμονιέρη του καραβιού;

- A) οι ναύτες πήδησαν στη θάλασσα κι έγιναν δελφίνια, ενώ ο τιμονιέρης σώθηκε κι έγινε φίλος με τον Διόνυσο
B) οι ναύτες πήδησαν στη θάλασσα κι έγιναν φάλαινες, ενώ ο τιμονιέρης σώθηκε κι έγινε φίλος με τον Διόνυσο
Γ) οι ναύτες πήδησαν στη θάλασσα κι έγιναν δελφίνια, ενώ ο τιμονιέρης χάθηκε στη θάλασσα και τον έφαγαν τα σκυλόψαρα
Δ) οι ναύτες πήδησαν στη θάλασσα κι έγιναν δελφίνια, ενώ ο τιμονιέρης πνίγηκε πέφτοντας στη θάλασσα και τον έφαγαν τα δελφίνια
E) Τόσο οι ναύτες, όσο κι ο τιμονιέρης σώθηκαν και έγιναν φίλοι με τον Διόνυσο

Βρείτε τα δίψηφα φωνήεντα που λείπουν:

8. N __ της

- A) οί B) εί Γ) αί Δ) αύ E) ού

9. αν __ γω

- A) εί B) εύ Γ) αί Δ) αύ E) οί

10. K __ λούρι

- A) αι B) ου Γ) οι Δ) ευ E) ει

11. Ηφαίστ__ ο

- A) ευ B) αι Γ) ει Δ) οι E) ου

12. __ θουσα

- A) Αί B) εί Γ) οί Δ) αύ E) ού

Βάλτε το σωστό ρήμα στην κάθε πρόταση:

13. Ο πατέρας της Βαρβάρας είναι καπετάνιος και _____ συχνά σε ξένες χώρες.

- A) έρχεται B) οδηγεί Γ) περνάει Δ) ταξιδεύει E) κυβερνά

14. Όταν βγήκα για βόλτα, _____ δυο συμμαθητές μου.

- A) συνάντησα B) άκουσα Γ) μάλλωσα Δ) διέφυγα E) κοίταξα

15. Κάθε απόγευμα _____ στην τηλεόραση ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

- A) ακούω B) παρακολουθώ Γ) κοιτάζω Δ) επισκέπτομαι E) ακολουθώ

16. Η μητέρα μου ζήτησε να _____ το δωμάτιό μου.

- A) μαζέψω B) αλλάξω Γ) συγυρίσω Δ) ακολουθήσω E) ανακαλύψω

17. Η δασκάλα μας βοήθησε το μικρό αγόρι να _____ τον δρόμο.

- A) τρέξει B) κοιτάξει Γ) σταματήσει Δ) ακολουθήσει E) διασταυρώσει

18. Μαζί με τα δυο μου αδέρφια βοηθήσαμε τους γονείς μας να μάς _____ τα δωμάτια με ζωηρά χρώματα.

- A) στολίσουν B) κάνουν Γ) συγυρίσουν Δ) βιάψουν Ε) καθαρίσουν

19. Το περασμένο Σάββατο _____ τον ζωολογικό κήπο.

- A) ακολουθήσαμε B) επισκεφθήκαμε Γ) τρέξαμε Δ) παρακολούθησαμε
Ε) κοιτάξαμε

20. Είναι πολύ σημαντικό οι γονείς να _____ με τα παιδιά τους τα θέματα που τα απασχολούν.

- A) συζητούν B) μιλούν Γ) διαφωνούν Δ) συμφωνούν Ε) σκέφτονται

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση (μία μόνο είναι η σωστή απάντηση από τις Α,Β,Γ,Δ,Ε):

21. __ ποδοσφαιριστής __ γραφείο, __ έφηβοι, __ κορίτσια, __ αδελφή

- A) ο, το, οι, τα, οι B) ο, το, η, τα, οι Γ) η, το, τα, οι, ο Δ) οι, τα, το, ο, η Ε) ο, το, οι, τα, η

22. __ παρουσιαστής, __ χρώματα, __ έδρα, __ ποδήλατο, __ αρχηγοί

- A) οι, τα, η, το, ο B) οι, οι, η, το, οι Γ) ο, τα, η, το, οι Δ) ο, οι, η, το, ο Ε) ο, το, η, το, οι

23. Η είδηση είναι _____

Η μαθήτρια είναι _____

Η ταινία είναι _____

Η δασκάλα είναι _____

Η θάλασσα είναι _____

- A) ευγενική, απολαυστική, δυσάρεστη, αυστηρή, φουρτουνιασμένη
B) δυσάρεστη, ευγενική, απολαυστική, αυστηρή, φουρτουνιασμένη
Γ) δυσάρεστη, απολαυστική, αυστηρή, φουρτουνιασμένη, ευγενική
Δ) αυστηρή, δυσάρεστη, ευγενική, απολαυστική, φουρτουνιασμένη
Ε) απολαυστική, δυσάρεστη, αυστηρή, ευγενική, φουρτουνιασμένη

- 24.** Οι μαθητές έγραψαν _____ στο διαγώνισμα.
Περάσαμε πολύ _____ στο καλοκαιρινό μας ταξίδι.
Αυτό που επιχειρήσατε ήταν _____ δύσκολο, γι' αυτό χρειαζόταν ιδιαίτερη προσπάθεια.
Ο διευθυντής του σχολείου μας χειρίστηκε πολύ _____ το θέμα της τιμωρίας των εξωσχολικών που μπήκαν παράνομα στην αυλή του σχολείου μας.
Ακολούθησα _____ τις οδηγίες χρήσης της καινούργιας μου ηλεκτρικής συσκευής.
- A)** άριστα, φοβερά, υπεύθυνα, πιστά, όμορφα
B) όμορφα, άριστα, φοβερά, υπεύθυνα, πιστά
Γ) πιστά, άριστα, όμορφα, φοβερά, υπεύθυνα
Δ) άριστα, όμορφα, φοβερά, υπεύθυνα, πιστά
Ε) άριστα, φοβερά, υπεύθυνα, όμορφα, πιστά
- 25.** Ο _____ μου αδελφός είναι άτακτος.
Ο καιρός σήμερα είναι _____, επομένως μπορούμε να πάμε μια εκδρομή.
Ο καφές μου σήμερα παραείναι _____. Μήπως έβαλες πολλή ζάχαρη;
Για την ηλικία του είναι πολύ _____. Πλησιάζει τα δύο μέτρα.
Ο σολομός στο ψαράδικό φαινόταν πολύ _____, γι' αυτό η μαμά αγόρασε δύο κιλά.
- A)** καλός, γλυκός, ψηλός, φρέσκος, μικρός
B) μικρός, ψηλός, γλυκός, καλός, φρέσκος
Γ) μικρός, φρέσκος, γλυκός, ψηλός, καλός
Δ) μικρός, γλυκός, ψηλός, φρέσκος, καλός
Ε) μικρός, καλός, γλυκός, ψηλός, φρέσκος
- 26.** Η Άννα είναι πολύ _____, αφού πάντα λύνει ακόμη και τις πιο δύσκολες ασκήσεις των μαθηματικών.
Η φασολάδα που έφτιαξε σήμερα η μαμά είναι πολύ _____, γι' αυτό την έφαγα όλη!
Όταν η γιαγιά μου ήταν _____, ήταν πολύ όμορφη!
Όταν γράφω έκθεση είμαι πολύ _____ και τελειώνω πάντα τελευταία από τους συμμαθητές μου.
Η ασθένειά σου πρέπει να είναι _____ με αυτή που πέρασα εγώ πέρσι, αφού είχα τα ίδια συμπτώματα με σένα.
- A)** νόστιμη, νέα, αργή, όμοια, έξυπνη
B) έξυπνη, όμοια, νόστιμη, νέα, αργή,
Γ) έξυπνη, νόστιμη, νέα, αργή, όμοια
Δ) νέα, αργή, όμοια, έξυπνη, νόστιμη
Ε) αργή, νόστιμη, νέα, όμοια, έξυπνη

27. σοφ ___ γέροντες, θολ___ τζάμια, κ ___ νούργιο σπίτι, παλι ___ εφημερίδες, ___ τόματος πιλότος

- A)** αυ, οί, ά, αι, ές **B)** οί, ά, αι, ές, αυ **Γ)** οί, αυ, αι, ές, ά **Δ)** ά, οί, ά, αυ, ές
Ε) αυ, οί, ές, αι, ά

28. αρχίζ ____, αρχηγ___ ς, νωρ ___ ς, νύφ ____, φόβ ___ ς

- A)** ω, ό, ί, η, ο **B)** ό, ί, η, ο, ω **Γ)** ό, η, ί, ο, ω **Δ)** ω, ό, ί, ο, η **Ε)** ί, η, ο, ω, ό

29. Οι γονείς μου _____ για τη διάκρισή μου στον αθλητισμό.

Οι συγγενείς _____ με το δυσάρεστο γεγονός που συνέβηκε στην οικογένεια.

Οι φίλοι μου _____ μήπως ματαιωθεί η εκδρομή εξαιτίας της βροχής.

Οι θεατές _____ τον τραγουδιστή στο τέλος της συναυλίας.

Τα παιδιά _____ από τα πικρά λόγια του συμμαθητή τους.

- A)** λυπήθηκαν, φοβήθηκαν, χειροκρότησαν, πληγώθηκαν, χάρηκαν
B) φοβήθηκαν, λυπήθηκαν, χειροκρότησαν, πληγώθηκαν, χάρηκαν
Γ) χάρηκαν, λυπήθηκαν, πληγώθηκαν, φοβήθηκαν, χειροκρότησαν
Δ) χάρηκαν, λυπήθηκαν, φοβήθηκαν, χειροκρότησαν, πληγώθηκαν
Ε) λυπήθηκαν, χάρηκαν, χειροκρότησαν, πληγώθηκαν, φοβήθηκαν

30. _____ συμπλοκές έγιναν στη διάρκεια του ποδοσφαιρικού αγώνα.

Υπάρχουν _____ γειτονιές στην περιοχή μας, με παιχνιδότοπους και πολύ πράσινο.

Παραγγείλαμε δύο _____ κρέπες, με σοκολάτα και μπανάνες.

Πολλά παιδιά επιβίωσαν μέσα στις _____ συνθήκες του πολέμου.

Μας χάρισε _____ στιγμές γέλιου με τα αστεία του.

- A)** ωραίες, γλυκές, σκληρές, άφθονες, φοβερές
B) φοβερές, ωραίες, γλυκές, σκληρές, άφθονες
Γ) φοβερές, γλυκές, σκληρές, άφθονες, ωραίες
Δ) σκληρές, φοβερές, ωραίες, γλυκές, άφθονες
Ε) άφθονες, φοβερές, ωραίες, γλυκές, σκληρές